

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מו.

עין משפט גר מצוה

מד א ב מיי פ"ו מהל' סוכה הלכה יג סמג עשין מג טושי"ט א"ח סי' מרסח סעיף א':
 מה ג מיי פ"ט מהל' שבת הלכה כג סמג עשין נט טושי"ט א"ח סי' תל סעיף ז':
 מד ד מיי פ"ו מהלכות מנה הלכה א סמג עשין מ טושי"ט א"ח סי' תשע סעיף ז':

רבינו חננאל

ובחר הכי פסקין והלכתא מיתב יתבין כולי וימא בוסכה, ברוכי לא מברכינן לישב בוסכה כשאר הימים. אמר ר' יוחנן או שהחינו בשמיני של חג, שהרי חלוק משאר הימים בני דברים, כי בשבעת ימי החג חייב לישב בסוכה, ולנטיול לולב, ולניסוך המים, מה שאין כן בשמיני, לפיכך רגל אחר חשוב וצריך לומר בו זמן, ואין אומ' זמן בשביעי של פסח, ואם תאמר גם שביעי של פסח חלוק באכילת מצה, שביים שביעי אין חובה עליו לאכול מצה, התם בפסח אינו חלוק, מיום הראשון ויום שביעי מיום ששי אינו חלוק, מיום הראשון חלוק, והוא לפני פניו אבל בסוכה שמיני חלוק מיום שביעי הוא לפניו ובשביעי חייב בהשמיני אינו חייב, לימא הא מנחתא סמייעא לר' יוחנן, דתניא הפרים והאילים והכבשים מעבבין כו', עד אמר להן שמיני רגל בפני עצמו הוא, שכשם שבבעת ימים החג טעונין קרבן שיר ברכה ולינה, ואף שמיני טעון קרבן שיר ברכה ולינה.

מיתב כוליה ערמא לא פליגי דיתבין. בלולב לא רלו לתקן כלל שיטלנו הלולב מספק לפי שהוא י"ט ומוקצה לטלול ומינכר' למילתיה שנהג צו מנהג חול אכל סוכה פעמים שסוכתו עריבה עליו אולם זה אפי' צי"ע: **גמירי דמאפר קאתו.** זאין מן האפר שזהמותרין רועות שס ולא ישבו בסוכה כל ימי החג ואע"ג דאמרין^(א) סוכת רועים לא היה להם:

הכא כתיב **כמשפט.** צוולוה כתיב כמשפט והאי בתרא כתיב כמשפט ואין זה כענין האחרים

דרצ פפא דלמר צוולוה כתיב פריס וצבאי כתיב פר דקאי אשמיני וכן אהיה דר"ג צר יחוק אכל לרצ אשי אשביעי קאי דכתיב ציה כמשפט לפי שהוא סוף הרגל וגמר החג ככז רחמנא כמשפט לומר לך זהו משפט של ששה ואין שמיני הצא אחריו כמשפט זה לומר לך כמשפט: **שיר.** פירש צקונט' לא פי' מהו שיר של שמיני וצמקת

סופריס^(ב) משמע שהיו אומרים צבית הנקטת ממנח על השמיני ושם כמו כן היו אומרים הללו צבית המקדש וכן משמע צירושלמי: **ל'ינה.** לזון לינה של מוצאי י"ט ראשון^(ג) דגמירין מפסח

דכתיב (דברים טו) ופנית בצוקר והלכת לאהלך ואי אפשר לומר והלכת לאהלך אלא צחולו של מועד דביום טוב חייב צראית פניס צנועה אלא לצוקרו של מוצאי י"ט קאמר והא לא קשיא ליה לינה כל שצעה מי איכא דפשיטא ליה דאיכא דמי שלא הביא חגיגה ויס ראשון וביצי באלה הימים צריך לזון לינה שאחריו אבל אזמן קשיא ליה ללא אסיק אדעתיה אם לא אמרו דראשונה שיאמרו צבתי ועוד משום כוס א"ר^(ד) ומפיק ליה משום דטעון לינה משום שלמי שמחה

דאיכא כל שמנה דתנן (לעיל דף מ: ב) ההלא והשמחה כל שמנה ואפי' בשאר ימות השנה אם הביא קרבן טעון לינת לינה דתני' צספרי (פרשת ראה) ופנית בצקר והלכת לאהלך למלמד שטעונין לינה כלומר כל הוצאים דומיא דפסח אין לי אלא אלו בלבד מנין לרבות עופות ומנחות ועשים ולבונה שנאמר ופנית כל פירות שאתה פונה מן הצקר ואיך [וצפסח] שני פליגי תנאי בשמעתין וצפרק מי

שהיה טמא (פסחים ט: ו) וצספרי מפרש טעמא דמי"ד טעון לינה דהרי הוא כענין ולבונה וי"ל דמשכחת דלא מייתי קרבן ציום שבא לירושלים כגון דשלח שלמו מאתמול דנאכלין לשני ימים ועוד דצפ"ק דחגיגה (דף טו. ה) וכן תניא ושמחת בחגך לרבות כל מיני שמחות לשמחה ואמרין^(א) צפסחים פרק אלו דברים (דף ע"ב) אפי' צכסות נקיה ויין יסן ובעינין אחר לא משכחת לה שמחת שמנה כשחל יוס ראשון להיות צבצת משום דבעינן וציחה צבעת שמחה וכי האי גונא אשכחן צירושלמי צפרק שני דצכורים דתנן וטעונין לינה לא ר"ר יונתן צשאין עמהן קרבן אכל יש עמהן קרבן צלא כן טעונין לינה מחמת הקרבן וצפ' דס חטאת (וצמים דף טז. ו) משמע קצת דטעונין לינה כל צבעת ימי הפסח שכולן חשובין כלילה אחת גבי הא דתנן ר"ט אומר אם צישל צכלי מתחילת הרגל צישל צו כל הרגל ואמרין^(א) בגמרא מ"ט דר"ט א"ר יחוק דלמר קרא ופנית בצקר והלכת לאהלך הכמו עשאן כולן צקר אחד ואע"ג דלא קיימא מסקנא הכי דפרין עלה וכי אין פיגול צרגל וכי אין נותר

ציום ראשון והציב צאחד מן הימים צריך לזון לינה צללחצרו: מאי

לצרוי. ליצב צסוכה: צרוי לא מצרכין. דשמיני הוא ואין צס סוכות עליו והיינו לזה ולזה לסוכה דלא מצרכין לצרכה את יוס שמיני חג עזרת הוה: **נקוט דר' יוחנן ציד.** דלמר לא מצרכין ליצב צסוכה: **גמירי דמאפר קאתו.** למדמי מצבתי שהן צאו מן האפר שזהמותרין רועות שס ולא ישבו צסוכה כל ימי החג: דלא מצרכין. ואפילו לרצ יהודה דלמר צבעתי לסוכה: **דמרא דשמעתא מני רצ יהודה צריה דרצ שמואל.** דליהו

אמר משמיה דרצ וחזינא ליה דלא עבד כשמעמיה: **סדע.** דלומר צו זמן לפי שרגל צבתי עצמו הוא: **שהרי חלוק.** משאר הימים: **גו' דברים.** אין יושבין צסוכה ואין נוטלין צו לולב ואין מנסכין צו מים כדתנן צבתני' (לעיל דף מ: ב) סוכה וניסוך המים צבעה: **ולר' יהודה נמי.** דפליג צניסוך ואמר כל שמונה הרי חלוק מיהא צבתי דברים: **צנוג הוה מסך כל שמונה.** צבתני פליג דקאמר ת"ק שלשה לוגין צכל יוס ואילו אמר צכל יוס לוג וקאמר ת"ק צבעה ולא שמיני והוא אומר כל ח':

מיום אינו חלוק. דאף י"ט ראשון רשות: זה חלוק משלפניו. שמיני חלוק מיום אתמול צבעתי אינו חלוק צלא מן הראשון: **הכא כתיב פר והסס כתיב פריס.** כל ימי החג קריצים פריס הרצה ומתמעטין והולכין אחד ליום עד יום צבעתי שקריצין פריס צבעה וצשמייני פר אחד לצדו נמנא שאינו מסדר שאר הימים שהיה [לן] להקריב צו ששה: **הסס כתיב וציום והכא כתיב ציום.** כל ימות החג כתיב צבו וציום השני וציום השלישי צכל צשמייני כתיב ציום השמיני חלקו מהן ולא עשא מוסקי על הראשונים: **רצ אפי' אמר.**

צשביעי כתיב צמספרס כמשפט משמע כמשפט כל קרבנות שאר הימים וצקרבנות שמיני כתיב צמספרס כמשפט עשאן משפט חלוק לעצמו: **לימא מסייע ליה.** לר' יוחנן דלמר זמן צשמייני: **הפריס האילים הצכצו.** האומרים צקרבנות החג לכל יוס: **מעבבין זה אה זה.** אם חסר אחד מן הראוין ליום אין מקריצין: **שהרי מתמעטין.** מיום אל יוס אלמא לא קפיד עליה רחמנא הליך אף האמרין ליום אין מעבבין: **אמרו ל.**

אם מתאן אתה למד אף האילים והכבשים לא יעבבו שהרי כולן מתמעטין צשמייני דכל ימי החג אילים שנים וצכבשים י"ד וצשמייני אין אחד ושצעה כבשים: **רגל צבתי עצמו הוא.** ואין קרבנותיו צכלל שאר קרבנות החג ואין למדין הימנו לקרבנות החג: **טעונין קרבנות.** לעצמן אף זה קרבן לעצמו ואינו מסדר האחרים: **שיר.** שהלויים אומרים צקרבנות שמיני אינו מסדר שיר החג ולא פורש לי שיר של שמיני אכל שיר של חג מפורש צבהליל (לקמן דף ט: ב) צינו צוערים צבס כו' הצו לה' כולן רמוזים על עסקי מתנות עניים מפני צזמן אסיפה הוא ועת לינת לקט שכתה ופאה ומעשרות שישמעו מופרישים ויפרישו בעין יפה: **וצרכה.** מפרש ואזיל מאי היא: **ולינה.** לזון לינה של מוצאי י"ט הראשון צירושלים דגמירין^(א) מפסח דכתיב (דברים טו) ופנית בצקר והלכת לאהלך צבעתי כן פי' קרא שהרי הוא יוס שחייבו חכמים ליראות צעורה כן פי' צצפ"ק דר"ה (דף ה) ליראות צעורה^(ב) כדי להציב עולת ראייה ואי אפשר לומר והלכת לאהלך אלא צחולו של מועד וקאמרין^(א) בצקר אלמא חייב לזון מוצאי י"ט צתוך העיר ומי שלא הביא חגיגתו

(א) [לקמן מה: ב] [מענין ג. א.] (ב) [לעיל ח: פסחים ק. א.] (ג) [לעיל רכ פפא א. א.] (ד) [לקמן מה. חגיגה ז. ר"ה ד: יומא ג. א.] (ה) [עמ"ש רש"י ר"ה ד: צבס מס' סופריס.] (ו) ע"י רש"י (א, א) [לעיל ח: ח.] (ז) [פ"ט ורש"י צבצמו צר"ה ד: הביא דמ"ס.]

תורה אור השלם

1. מנהגים ונספחים לפי לאל ולכבשים במספרם בפשט: במדבר כו לו 2. ונחמתי ונספחים לפריס לאילים ולכבשים במספרם במשפטים: במדבר כו לג

הגרות הב"ח

(א) גמ' למאן דלמר שביעי לסוכה מיתב: (ב) תוס' ד"ה לינה כו' יוס טוב ראשון בירושלים דגמירין:

מוסף רש"י

מכאן ואילך רשות. שאם רזה יול לאכול שר צלא להם או להשתנות (פסחים קב) דהכי ליפני לה צפי' בתרא דפסחים (טו) ששת ימים תאכל מנות וציום השביעי עזרת, מה שביעי רשות אף ששה רשות, לפי שהשביעי צכלל צבעת ימים תאכל מנות היה ואל מן הכלל ללמד שאכילת מנות האמרו צו אינו חובה, אלא אם צבאת לאכול מה אכילתך מנה ולא חמק, ולא ללמד על עצמו יא אלא ללמד על הכלל כולו יא (עיר כו.).